ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Μαΐου 2000

για την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ισπανία στην επιχείρηση Asociación General Agraria Mallorquina SA (AGAMA SA)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2000) 1401]

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2000/631/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, περί κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων [1],

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Η Επιτροπή ενημερώθηκε με μία καταγγελία ότι η Ισπανία χορήγησε κρατική ενίσχυση στην επιχείρηση Asociación General Agraria Mallorquina (εφεξής AGAMA SA).

(2) Με το τέλεξ της 4ης Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή ζήτησε από τις ισπανικές αρχές πληροφορίες σχετικά με την ενίσχυση αυτή και με τέλεξ της 7ης Ιανουαρίου 1997 υπενθύμισε το αίτημα αυτό, για το οποίο δεν έλαβε απάντηση.

(3) Με επιστολή της 16ης Μαΐου 1997, η Επιτροπή ενημέρωσε την ισπανική κυβέρνηση σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 2 της συνθήκης σχετικά με την ενίσχυση αυτή.

(4) Με επιστολές της 14ης Ιουλίου 1997, 22ας Απριλίου 1998, 20ής Μαΐου 1998 και 18ης Μαρτίου 1999, οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους.

(5) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη σχετική διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [3]. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την ενίσχυση.

(6) Η Επιτροπή δεν έλαβε τις σχετικές παρατηρήσεις εκ μέρους των ενδιαφερομένων.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(7) Ο δικαιούχος της ενίσχυσης την οποία χορήγησαν οι ισπανικές αρχές είναι η επιχείρηση AGAMA SA, η οποία ασχολείται με τη μεταποίηση και εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων στη νήσο Μαγιόρκα (Βαλεαρίδες Νήσοι). Η AGAMA SA είναι η μοναδική επιχείρηση μεταποίησης και εμπορίας γαλακτοκομικών προϊόντων με βιομηχανικό χαρακτήρα στο αρχιπέλαγος των Βαλεαρίδων.

(8) Τον Αύγουστο του 1990 η επιχείρηση AGAMA SA κηρύχθηκε σε διακοπή πληρωμών. Η αυτόνομη κυβέρνηση των Βαλεαρίδων Νήσων αποφάσισε να παρέμβει μέσω της δημόσιας επιχείρησης Semilla SA, μετά την εκπόνηση μιας μελέτης βιωσιμότητας εκ μέρους της επιχείρησης Inmark SA. Η μελέτη αυτή προέβλεπε την εφαρμογή διαφόρων μέτρων στην επιχείρηση AGAMA SA προκειμένου να διασφαλισθεί η βιωσιμότητά της, μεταξύ των οποίων τη μείωση του προσωπικού, τη διαπραγμάτευση με τους δανειστές του χρέους της επιχείρησης και την παροχή κεφαλαίων.

(9) Η Semilla SA προκατέβαλε στην AGAMA SA ποσό 176 εκατομμυρίων πεσετών (1 057 781,30 ευρώ), που ισοδυναμεί με το 20 % των δανείων που η AGAMA SA είχε συνάψει με ιδιωτικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, γεγονός που επέτρεψε την αποπληρωμή αυτού του ποσοστού του χρέους. Οι οργανισμοί αυτοί παραιτήθηκαν από 706 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (4 243 145,46 ευρώ), ποσό που αντιστοιχεί στο 80 % του χρέους, από το συνολικό ποσό των 882 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (5 300 926,76 ευρώ).

[1] ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 48.
[2] ΕΕ C 204 της 4.7.1997, σ. 6.

[3] Βλέπε υποσημείωση στη σελίδα 2.

(10) Η επιχείρηση Semilla SA κατέβαλε επίσης στην AGAMA SA ποσό 272 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 634 752,92 ευρώ), που ισοδυναμεί με το 85 % του χρέους που η AGAMA SA όφειλε στους γαλακτοπαραγωγούς, γεγονός που της επέτρεψε να καλύψει αυτό το ποσοστό του χρέους. Οι γαλακτοπαραγωγοί παραιτήθηκαν από το 15 % των προς αυτούς οφειλών (περίπου 47 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες), από το συνολικό ποσό των 319 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 917 228,61 ευρώ). Οι γαλακτοπαραγωγοί, σε αντάλλαγμα τη πληρωμής ενος μεγάλου μέρους των χρεών, πώλησαν στη Semilla SA 6 681 μετοχές της AGAMA SA που κατείχαν στην τιμή των 1 700 ισπανικών πεσετών (10,22 ευρώ) ανά μετοχή, ενώ η ονομαστική τους αξία ήταν 10 000 ισπανικές πεσέτες (60,10 ευρώ). Αφετέρου, στις 20 Μαΐου 1991, η Semilla SA υπέγραψε με την επιχείρηση Paslac SA (ιδιωτική επιχείρηση μέτοχο της AGAMA SA), έναντι ποσού ενός εκατομμυρίου ισπανικών πεσετών (6 010,12 ευρώ) μια σύμβαση επιλογής αγοράς 11 674 μετοχών της AGAMA SA τις οποίες είχε στην κατοχή της η Paslac SA, αξίας 71 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (426 718,59 ευρώ), δηλαδή 6 081 πεσέτες ανά μετοχή (36,55 ευρώ).

(11) Επιπλέον, στις 7 Μαΐου 1991, η Semilla SA μετέφερε στην AGAMA SA 146 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (877 477,67 ευρώ) για το τρέχον ταμειακό διαθέσιμο αυτής, ποσό το οποίο η AGAMA SA έπρεπε να επιστρέψει στην Semilla SA.

(12) Τη στιγμή εκείνη, η συμμετοχή της Semilla SA στην AGAMA SA αποτελείτο από: 176 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (1 057 781,30 ευρώ) τα οποία διατέθηκαν για την πληρωμή των δανείων που είχαν συναφθεί με τα ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, 272 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (1 634 752,92 ευρώ) τα οποία διατέθηκαν για την πληρωμή των χρεών που είχαν δημιουργηθεί με τους γαλακτοπαραγωγούς, και 146 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (877 477,67 ευρώ) για το τρέχον ταμειακό διαθέσιμο της AGAMA SA, όλα ποσά υπό μορφή επιστρεπτέων δανείων από τη Semilla SA. Επιπλέον η Semilla SA κατέβαλε 11 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (66 111,33 ευρώ) για την αγορά μετοχών και ένα εκατομμύριο ισπανικές πεσέτες (6 010,12 ευρώ) για την επιλογή αγοράς. Το συνολικό αποτέλεσμα της συμμετοχής ήταν 606 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 642 133,35 ευρώ), στα οποία πρέπει να προστεθούν οι τόκοι, με τους οποίους το ποσό ανέρχεται στα 663 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 984 710,25 ευρώ).

(13) Στις 3 Απριλίου 1992, η Semilla SA πώλησε τις μετοχές της καθώς και το δικαίωμα αγοράς μετοχών της AGAMA SA στην Granjas Braut SA και στην Granjas Son Seat SAT έναντι συνολικού ποσού, συμπεριλαμβανομένης και της αποπληρωμής των χρεών της AGAMA SA προς τη Semilla, 677 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (4 068 851,65 ευρώ). Μεταξύ των τεσσάρων ενδιαφερομένων επιχειρήσεων για την απόκτηση της AGAMA SA, των οποίων η φερεγγυότητα ήταν όμοια, η κυβέρνηση των Βαλεαρίδων επέλεξε την καλύτερη προσφορά που έλαβε με οικονομικούς όρους. Ωστόσο, αφού πραγματοποίησαν μία πρώτη πληρωμή περίπου 184 εκατομμυρίων πεσετών (1 105 862,27 ευρώ) στη Semilla SA, οι αγοραστές (που ήδη είχαν κάνει χρήση του δικαιώματος αγοράς μετοχών της AGAMA SA), αντιμετώπισαν χρηματοοικονομικές δυσκολίες και δεν κατάφεραν να καταβάλουν τις πληρωμές τους στη Semilla SA.

(14) Υπό τις συνθήκες αυτές, η Semilla SA δεν αποδέχθηκε την αναβολή της πληρωμής που ζήτησαν η Granjas Breut SA και η Granjas Son Seat SAT και κατήγγειλε τη σύμβαση πώλησης επιβάλλοντας τη μέγιστη ποινική ρήτρα που προέβλεπε η σύμβαση: 30 %. Κατά συνέπεια, η Semilla SA κατάφερε να ανακτήσει τις μετοχές της AGAMA SA. Η ενέργεια αυτή είχε ως αποτέλεσμα μια λογιστική ζημία 91 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (546 921,02 ευρώ) για την Semilla SA.

(15) Μετά την ανάκτηση της AGAMA SA από τη Semilla SA, η εταιρεία Ernest & Young κατάρτισε ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης, στα συμπεράσματα του οποίου εθεωρείτο ότι η οικονομική δραστηριότητα της AGAMA SA θα ήταν βιώσιμη εάν λαμβάνονταν συγκεκριμένα μέτρα: μείωση του παραγωγικού δυναμικού της επιχείρησης, εξορθολογισμός των τελικών προϊόντων (γεγονός που συνεπάγετο την κατάργηση προϊόντων με περιορισμένο περιθώριο πώλησης και προαγωγή εκείνων των προϊόντων που συνεπάγονταν υψηλή αποδοτικότητα για την επιχείρηση), βελτίωση της εμπορικής εικόνας και μείωση του κόστους παραγωγής. Το σχέδιο αυτό προέβλεπε, στις 31 Δεκεμβρίου 1992, ότι η επιχείρηση θα είχε θετικά αποτελέσματα από το 1997 και έπειτα (στην πραγματικότητα τα θετικά αυτά αποτελέσματα άρχισαν το 1996, ένα χρόνο πριν απ' ό,τι είχε προβλεφθεί). Αφετέρου, οι μετοχές της AGAMA SA, που βρίσκονταν στην κατοχή της Semilla SA, όπως επίσης και τα χρέη της AGAMA SA προς τη Semilla SA, μεταφέρθηκαν στην κυβέρνηση των Βαλεαρίδων Νήσων για επιχειρησιακούς λόγους.

(16) Το Σεπτέμβριο του 1994 η κυβέρνηση των Βαλεαρίδων αποφάσισε τη χορήγηση κεφαλαίων 548 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 293 546,33 ευρώ), εκ των οποίων 213 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (1 280 155,78 ευρώ) υπό μορφή εισαγωγής νέου κεφαλαίου και 335 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (2 013 390,55 ευρώ) υπό μορφή μετατροπής σε ίδιο κεφάλαιο του χρέους που είχε συνάψει η AGAMA SA έναντι με τη Semilla SA και που μεταφέρθηκε στη συνέχεια στην κυβέρνηση των Βαλεαρίδων.

(17) Οι μέτοχοι της AGAMA SA εκτός από το κράτος (οι γαλακτοπαραγωγοί), που είχαν στην κατοχή τους το 3 % του κεφαλαίου, συμμετείχαν επίσης στην εισαγωγή κεφαλαίου (περίπου 16 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες ή 96 161,94 ευρώ).

(18) Αφετέρου, η AGAMA SA έλαβε τον Ιούνιο του 1994 ένα δάνειο από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα La Caixa d'Estalvis i Pensions της Βαρκελώνης (εφεξής: «CAIXA») ύψους 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 005 060,52 ευρώ), με την αλληλέγγυα εγγύηση της κυβέρνησης των Βαλεαρίδων Νήσων. Το εν λόγω δάνειο αποπληρώθηκε το Μάρτιο του 1998. Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν ένα πιστοποιητικό του γενικού ταμείου της εν λόγω κυβέρνησης στο οποίο δεσμευόταν, σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, να ανακτήσει το ποσό από την AGAMA SA. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, η AGAMA SA έλαβε και άλλα δάνεια από ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, χωρίς κρατική εγγύηση, ύψους περίπου 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 803 036,31 ευρώ). Τα εν λόγω δάνεια επίσης αποπληρώθηκαν τον Ιούνιο του 1999.

(19) Οι ισπανικές αρχές υπολόγισαν το στοιχείο ενίσχυσης αυτής της εγγύησης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο σημείο 38 της ανακοίνωσης της Επιτροπής ([4]). Αυτό το στοιχείο κρατικής ενίσχυσης της εγγύησης αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου που θα είχε καταβάλει η AGAMA SA για το δάνειο στην ελεύθερη αγορά (μεταξύ 12 % και 9,25 %) και του επιτοκίου που απέσπασε στην πραγματικότητα (MIBOR συν 0,5 %), δηλαδή μια διαφορά περίπου 0,95 %.

([4]) ΕΕ C 307 της 13.11.1993, σ. 3.

(20) Το παθητικό της AGAMA SA συνίστατο σε ένα δάνειο 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 005 060,52 ευρώ) με την εγγύηση του κράτους και σε άλλα δάνεια χωρίς εγγύηση ύψους 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 803 036,31 ευρώ). Διατέθηκαν 580 εκατομμύρια ισπανικών πεσετών (3 485 870,21 ευρώ του παθητικού για την αποκατάσταση του τρέχοντας ταμειακού διαθεσίμου με την καταβολή των χρεών που είχαν συναφθεί από τις εταιρείες Granjas Braut και Granjas Son Seat SAT όταν ήταν ιδιοκτήτριες της AGAMA SA και 205 εκατομμύρια ισπανικών πεσετών (1 232 074,81 ευρώ) για την καταβολή αποζημιώσεων στους εργαζόμενους ως αποτέλεσμα της μείωσης του αριθμού των απασχολουμένων. Το συνολικό αυτό κόστος των 785 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (4 717 945,02 ευρώ) αντιπροσωπεύει το κόστος που συνδέεται με το σχέδιο αναδιάρθρωσης το οποίο περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 15.

(21) Η AGAMA SA μείωσε σημαντικά τον αριθμό των εργαζομένων (από 244 το 1990 σε 51 το 1997) και περιόρισε το παραγωγικό δυναμικό της γαλακτοκομικής παραγωγής κατά 30 % (από 35 εκατομμύρια λίτρα το 1990 σε 22 εκατομμύρια λίτρα το 1996). Πράγματι:

α) οι υπεύθυνοί της κατήργησαν πλήρως την παραγωγή παστεριωμένου γάλακτος της οποίας το δυναμικό εμφιάλωσης ήταν 15,5 εκατομμύρια λίτρα ετησίως. Τα μηχανήματα που καταργήθηκαν δεν αντικαταστήθηκαν·

β) καταργήθηκε πλήρως η εμφιάλωση αποστειρωμένου γάλακτος σε υάλινες φιάλες, της οποίας το δυναμικό ήταν 15 εκατομμύρια λίτρα ετησίως.

γ) αντικαταστάθηκαν δύο μηχανές εμφιάλωσης UHT TBA-300 για Tetra Pack από μία μόνο μηχανή καλύτερης ποιότητας αλλά χαμηλότερης αποδοτικότητας από το σύνολο των άλλων δύο.

(22) Το 1996, η AGAMA SA άρχισε να έχει κέρδη (πολύ περιορισμένα), αλλά το 1998 ανήλθαν ήδη σε 173 097 000 ισπανικές πεσέτες (1 040 333,92 ευρώ). Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης ήταν 93 743 000 ισπανικές πεσέτες (563 406,78 ευρώ) το 1996, 6 212 000 ισπανικές πεσέτες (37 334,87 ευρώ) το 1997 και 178 260 000 ισπανικές πεσέτες (1 071 364,18 ευρώ) το 1998. Ο κύκλος εργασιών ήταν το 1996 2 093 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (12 579 183,35 ευρώ), το 1997 1 814 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (10 902 359,57 ευρώ) και το 1998 1 903 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (11 437 260,35 ευρώ). Στο τέλος του 1996 η επιχείρηση πωλήθηκε στην καλύτερη τιμή που προσφέρθηκε σε διαδικασία δημόσιας πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών, στην οποία υποβλήθηκαν προσφορές από τέσσερις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα.

(23) Η AGAMA SA εξασφάλισε αναβολή της πληρωμής των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων με αποφάσεις της 11ης Μαΐου 1992 και της 3ης Ιουνίου 1994. Καταβλήθηκαν τόκοι με το νόμιμο επιτόκιο για την αναβολή και το χρέος αποπληρώθηκε σε 60 μηνιαίες δόσεις που έληξαν τον Ιούνιο του 1999.

(24) Λόγω της απουσίας απάντησης εκ μέρους των ισπανικών αρχών, η Επιτροπή προχώρησε στη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης και εξέφρασε τις αμφιβολίες της όσον αφορά την εγγύηση που παραχώρησε η κυβέρνηση των Βαλεαρίδων για το δάνειο που χορήγησε στην AGAMA SA η CAIXA, την παροχή κεφαλαίου από το κράτος μέσω της δημόσιας επιχείρησης Semilla SA, την ανάληψη υπό την ιδιότητα του i δανειστή των χρεών της AGAMA SA προς τα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και την αναβολή της καταβολής του χρέους που παραχώρησε το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων. Η Επιτροπή έκρινε ότι, αν δεν υπάρξει απόδειξη περί του αντιθέτου εκ- μέρους των ισπανικών αρχών, το σύνολο των ποσών που χορήγησαν οι δημόσιες αρχές στην AGAMA SA αποτελούσε κρατική ενίσχυση και για το λόγο αυτό ζήτησε από τις ισπανικές αρχές να διευκρινίσουν τον αριθμό και τα ποσά της.

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

(25) Οι ισπανικές αρχές απάντησαν ότι δεν κοινοποίησαν στην Επιτροπή τις ενισχύσεις διότι θεώρησαν ότι δεν επρόκειτο για κρατικές ενισχύσεις αλλά για τη συμπεριφορά ενός ιδιωτικού επενδυτή. Κατά την άποψή τους, η κυβέρνηση των Βαλεαρίδων Νήσων πραγματοποίησε μια διαχείριση της AGAMA SA που επέτρεψε να επιτευχθούν θαυμάσια αποτελέσματα.

(26) Το Μάιο του 1991, μετά από την κήρυξη της αναστολής πληρωμών της AGAMA SA και την κοινωνική επίπτωση αυτής της απόφασης (οι περισσότερες γαλακτοκομικές εκμεταλλεύσεις της νήσου διέθεταν την παραγωγή γάλακτός τους στην AGAMA SA), η Semilla SA, που διέθετε τη συνδρομή της εταιρείας Inmark SL, ειδικευμένης στη διαχείριση επιχειρήσεων, αποφάσισε να συμμετάσχει στην AGAMA SA και να εφαρμόσει τα μέτρα που προτάθηκαν σε μία μελέτη την οποία εκπόνησε η Inmark SL για να διασφαλισθεί η βιωσιμότητά της.

(27) Τον Απρίλιο του 1992 η Semilla SA πώλησε τις μετοχές της AGAMA SA στη Granjas Braut και στη Granjas Son Seat SAT σε μια τιμή ελαφρώς ανώτερη από το επενδυθέν κεφάλαιο. Όταν αυτές οι επιχειρήσεις δεν κατέβαλαν τις πληρωμές τους στη Semilla SA, αυτή κατήγγειλε τη σύμβαση πώλησης και επέβαλε τη μέγιστη ποινική ρήτρα. Η ενέργεια αυτή προκάλεσε στη Semilla SA ζημία ύψους 91 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (546 921,02 ευρώ). Ωστόσο, οι ισπανικές αρχές θεωρούν ότι επρόκειτο για την ενέργεια με το μικρότερο κόστος ενός ιδιωτικού πιστωτή. Πράγματι, εφόσον οι οφειλόμενες πληρωμές ανέρχονταν περίπου σε 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 005 060,52 ευρώ), η ζημία για τη Semilla SA θα ήταν πολύ μεγαλύτερη εάν δεν είχε καταγγελθεί η σύμβαση.

(28) Μετά την ανάκτηση της AGAMA SA από τη Semilla SA η πρόθεση του κράτους ήταν να εξυγιάνει την επιχείρηση για να την πωλήσει στον ιδιωτικό τομέα στην καλύτερη δυνατή τιμή, επιτυγχάνοντας ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Αποφασίστηκε να γίνει εισαγωγή κεφαλαίου. Οι μέτοχοι της AGAMA SA, εκτός από το κράτος, συνέβαλαν επίσης στην εισαγωγή κεφαλαίου. Οι ισπανικές αρχές θεωρούν ότι αυτή η αύξηση κεφαλαίου αποδεικνύει ότι το κράτος ενήργησε ως ιδιώτης επενδυτής.

(29) Η AGAMA SA έλαβε δάνειο 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 005 060,52 ευρώ) με την αλληλέγγυα εγγύηση της κυβέρνησης των Βαλεαρίδων Νήσων, δάνειο το οποίο αποπληρώθηκε το Μάρτιο του 1998. Κατά την περίοδο αυτή, έλαβε δάνεια από ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, χωρίς κρατική εγγύηση, ποσού περίπου 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 803 036,31 ευρώ), τα οποία επίσης αποπληρώθηκαν τον Ιούνιο του 1999. Σύμφωνα με τις ισπανικές αρχές το παθητικό αυτό ήταν απαραίτητο για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης.

(30) Ωστόσο, παρόλο που η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα αυτά αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, οι ισπανικές αρχές πιστεύουν ότι ανταποκρίνονται στα κριτήρια που έχει θέσει η Επιτροπή για ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, εφόσον:

α) όσον αφορά την αποκατάσταση της βιωσιμότητας, η εταιρεία Ernes & Young επεξεργάστηκε ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης με όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες και το οποίο εφαρμόστηκε πλήρως. Σε πολύ σύντομο διάστημα αποκαταστάθηκε η βιωσιμότητα της AGAMA SA. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι η AGAMA SA πωλήθηκε στον ιδιωτικό τομέα στο τέλος του 1996 με δημόσιο διαγωνισμό στην καλύτερη προσφορά από τις τέσσερις που υποβλήθηκαν·

β) όσον αφορά την πρόληψη στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, πραγματοποιήθηκε μείωση και αμετάκλητη διακοπή του παραγωγικού γυναμικού της τάξης του 30 %, καθώς επίσης και μείωση του αριθμού των εργαζομένων. Επιπλέον, η AGAMA SA δεν πώλησε ποτέ τα προϊόντα της κάτω από το κόστος παραγωγής·

γ) όσον αφορά την ανάγκη η ενίσχυση να είναι ανάλογη του κόστους και των πλεονεκτημάτων της αναδιάρθρωσης, οι ενισχύσεις αυτές αποτελούν ένα ελάχιστο σχέδιο που, κατά συνέπεια, δεν οδήγησε σε πλεονασματική ταμειακή ρευστότητα, όπως αποδεικνύεται από τον ισολογισμό της επιχείρησης. Αφετέρου, η ενίσχυση δεν χρησίμευσε για τη μείωση των χρηματοοικονομικών βαρών της επιχείρησης, εφόσον ο ισολογισμός παρουσίαζε παθητικό 800 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (4 808 096,84 ευρώ). Επιπλέον, ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα χορήγησαν δάνεια στην AGAMA SA ποσού περίπου 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 803 036,31 ευρώ) χωρίς κρατική εγγύηση·

δ) το σχέδιο αναδιάρθρωσης εφαρμόστηκε πλήρως. Δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή διότι οι ισπανικές αρχές θεώρησαν ότι δεν επρόκειτο για κρατική ενίσχυση.

(31) Όσον αφορά την κατηγορία του καταγγέλλοντος, σύμφωνα με την οποία η AGAMA SA πωλούσε τα προϊόντα της σε τιμές χαμηλότερες του κόστους παραγωγής χάρη στις κρατικές ενισχύσεις, οι ισπανικές αρχές παρουσίασαν αποδείξεις πωλήσεων της AGAMA SA που δείχνουν ότι ποτέ δεν συνέβη αυτό. Ωστόσο είναι δυνατό, σποραδικά, ορισμένοι έμποροι λιανικής πώλησης να έχουν πωλήσει προϊόντα σε τιμή χαμηλότερη του κόστους παραγωγής. Ωστόσο, η συμπεριφορά αυτή δεν μπορεί να καταλογισθεί στην AGAMA SA αλλά προκύπτει από την εμπορική στρατηγική των εμπόρων λιανικής πώλησης. Μια μελέτη σχετικά με τη μέση τιμή πώλησης του γάλακτος από την AGAMA SA σε σύγκριση με άλλες εταιρείες αποδεικνύει ότι η επιχείρηση αυτή δεν πωλεί τα προϊόντα της σε τιμή κατώτερη του κόστους παραγωγής.

(32) Η παρέμβαση του κράτους σχετικά με τη AGAMA SA ωφέλησε και τους γαλακτοπαραγωγούς δίνοντάς τους τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη μεταποίηση και την εμπορία της γαλακτοπαραγωγής τους παρά το νησιωτικό χαρακτήρα του τόπου ο οποίος δεν επιτρέπει τη διάθεση γάλακτος στις όμορες περιοχές σε ανταγωνιστικές τιμές.

(33) Όσον αφορά την αναβολή της πληρωμής προς το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων, η AGAMA SA είχε λάβει αναβολή της καταβολής των εισφορών προς αυτό με τις αποφάσεις της 11ης Μαΐου 1992 και της 3ης Ιουνίου 1994, οι οποίες ήταν σύμφωνες με το γενικό κανονισμό σχετικά με την είσπραξη και τους πόρους του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος επικυρώθηκε με το βασιλικό διάταγμα αριθ. 1937/1995. Πράγματι, το άρθρο 40 αυτού προβλέπει την αναβολή ή την τμηματική καταβολή των οφειλών προς το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων τόσο κατά την εθελούσια περίοδο όσο και κατά την εκτέλεση, εφόσον υποβληθεί αίτηση εκ μέρους των οφειλετών της πληρωμής όταν η χρηματοοικονομική κατάστασή τους δεν επιτρέπει την πραγματοποίηση της καταβολής των οφειλών. Η αναβολή παραχωρείται σε όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες υποβάλλεται αίτηση και πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στις ισχύουσες διατάξεις. Το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων συνάπτει αυτές τις συμφωνίες αναβολής των οφειλών για δικό τους όφελος, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πληρωμή τους. Για την αναβολή αυτή καταβλήθηκαν τόκοι με το νόμιμο επιτόκιο.

IV. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης

(34) Το άρθρο 37 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 προβλέπει ότι τα άρθρα 87 και 88 της συνθήκης εφαρμόζονται στην παραγωγή και το εμπόριο των προϊόντων που υπάγονται στο άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού.

(35) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, στο βαθμό που επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη ή από κρατικούς πόρους, υπό οποιαδήποτε μορφή και οι οποίες στρεβλώνουν ή απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή παραγωγές.

(36) Το εμπόριο γάλακτος μεταξύ της Κοινότητας και της Ισπανίας είναι σημαντικό, γι' αυτό και τα εν λόγω μέτρα μπορούν να επηρεάσουν το εμπόριο του προϊόντος αυτού μεταξύ των κρατών μελών και να στρεβλώσουν ή να απειλήσουν με στρέβλωση τον ανταγωνισμό παρέχοντας ευνοϊκή μεταχείριση στην επιχείρηση AGAMA SA.

Ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην AGAMA SA

Πρώτη περίοδος

(37) Κατά την πρώτη περίοδο (Αύγουστος 1990 — Απρίλιος 1992) το κράτος παρενέβη υπέρ της AGAMA SA μέσω της δημόσιας επιχείρησης Semilla SA η οποία κατέβαλε στην AGAMA SA ποσό 176 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 057 781,30 ευρώ) από το χρέος που η AGAMA SA είχε συνάψει με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα ιδρύματα αυτά παραιτήθηκαν από 706 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (4 243 145,46 ευρώ) που αντιστοιχούσαν στο 80 % του χρέους της από το συνολικό ποσό των 882 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (5 300 926,76 EUR).

(38) Η Semilla SA κατέβαλε επίσης στην AGAMA SA ποσό 272 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 634 752,92 ευρώ) που ισοδυναμεί με το 85 % του χρέους που είχε συνάψει η AGAMA SA με τους γαλακτοπαραγωγούς, οι οποίοι παραιτήθηκαν κατά μέσο όρο από το 15 % του συνολικού ποσού των 319 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 917 228,91 ευρώ). Η εν λόγω εταιρεία αγόρασε

επίσης 6 681 μετοχές της AGAMA SA από τους γαλακτοπαραγωγούς σε πολύ ευνοϊκή τιμή για τη Semilla SA (1 700 ισπανικές πεσέτες ανά μετοχή, ή 10,22 ευρώ) σε σχέση με την ονομαστική αξία των 10 000 ισπανικών πεσετών (60,10 ευρώ), δηλαδή ποσό περίπου 11 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (66 111,33 ευρώ) και υπέγραψε μια σύμβαση επιλογής αγοράς 11 674 μετοχών έναντι ποσού ενός εκατομμυρίου ισπανικών πεσετών (6 010,12 ευρώ) με τιμή υλοποίησης του δικαιώματος αγοράς 71 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (426 718,59 ευρώ).

(39) Η Semilla SA πραγματοποίησε εισαγωγή κεφαλαίου στην AGAMA SA ποσού 146 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (877 477,67 ευρώ).

(40) Τέλος, τον Απρίλιο του 1992 η Semilla SA πώλησε τη συμμετοχή της στην επιχείρηση AGAMA SA στις Granjas Braut και Granjas Son Seat SAT έναντι 677 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (4 068 851,65 ευρώ), ποσό το οποίο υπερέβαινε την κρατική συνεισφορά στην επιχείρηση αυτή.

(41) Η κρατική παρέμβαση υπέρ της AGAMA SA κατά την περίοδο αυτή δεν επέφερε κανένα χρηματοοικονομικό κόστος για το κράτος αλλά μόνο κέρδος 71 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (426 718,59 ευρώ) σε μια περίοδο 20 μηνών, με μια επένδυση 606 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 642 133,35 ευρώ).

(42) Οι ισπανικές αρχές θεωρούν ότι η κρατική παρέμβαση υπέρ της AGAMA SA είναι παρόμοια με τη συμπεριφορά ενός ιδιωτικού επενδυτή. Της εν λόγω παρέμβασης προηγήθηκε μια μελέτη σκοπιμότητας που πραγματοποιήθηκε από έναν εξωτερικό σύμβουλο και η παρέμβαση αυτή κατέληξε σε θετικό οικονομικό αποτέλεσμα για το κράτος.

(43) Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη συμμετοχή των δημοσίων αρχών στο κεφάλαιο των επιχειρήσεων (δελτίο ΕΕ 9-1984), υφίσταται κρατική ενίσχυση όταν το κράτος εισάγει νέο κεφάλαιο σε μια επιχείρηση υπό συνθήκες που δεν θα ήταν αποδεκτές για έναν ιδιώτη επενδυτή ο οποίος ενεργεί σε κανονικές συνθήκες μιας οικονομίας της αγοράς. Αυτό συμβαίνει όταν η χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, και ιδίως η διάρθρωση και ο όγκος του χρέους δεν δικαιολογούν την προσδοκία φυσιολογικής απόδοσης (σε μερίσματα ή σε αξία) από τα κεφάλαια που έχουν επενδυθεί μέσα σε εύλογο διάστημα.

(44) Δεδομένης της χρηματοοικονομικής κατάστασης της AGAMA SA είναι πολύ απίθανο η επιχείρηση αυτή να μπορούσε να εξασφαλίσει στην αγορά κεφαλαίων εισαγωγές κεφαλαίου εφόσον καμία ιδιωτική εταιρία βασιζόμενη, πριν λάβει παρόμοια απόφαση, στις προβλεπόμενες δυνατότητες κέρδους της AGAMA SA, δεν θα προχωρούσε σε παρέμβαση τέτοιας μορφής.

(45) Η Επιτροπή θεωρεί ότι, τη στιγμή εκείνη, το κράτος δεν μπορούσε να ελπίζει ότι η ενέργεια αυτή θα απέφερε κέρδη διότι δεν διέθετε λεπτομερείς προβλέψεις (η μελέτη σκοπιμότητας δεν περιλαμβάνει ποσοτικές χρηματοοικονομικές προοπτικές, αλλά περιορίζεται στον προσδιορισμό των μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν για να επιτευχθεί η βιωσιμότητα της AGAMA SA). Η πώληση της εταιρείας σε τιμή προφανώς ανώτερη του κόστους της παρέμβασης αυτής δεν στερεί από την ενέργεια το χαρακτήρα της ενίσχυσης, κυρίως διότι η εν λόγω πώληση, που εν τω μεταξύ ακυρώθηκε, κατέληξε σε σημαντικές απώλειες για το κράτος.

(46) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η κρατική παρέμβαση υπέρ της AGAMA SA κατά την πρώτη περίοδο (από τον Αύγουστο του 1990 μέχρι τον Απρίλιο του 1992) δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ενέργεια ιδιωτικού επενδυτή αλλά ως κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Επίσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσό των χρεών αυτών ανέρχεται στο 100 % του ποσού των δανείων που χορηγήθηκαν στην AGAMA SA από τη Semilla SA, ύψους 176 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών και 272 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, και μέχρι το 100 % του ποσού της συνεισφοράς 146 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, και ότι το ποσό των ενισχύσεων μπορεί να θεωρηθεί 594 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 570 011,90 ευρώ).

Δεύτερη περίοδος

(47) Κατά τη δεύτερη περίοδο οι αγοραστές της AGAMA SA, αφού κατέβαλαν μια πρώτη δόση πληρωμής (περίπου 184 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες, ή 4 068 851,65 ευρώ), αντιμετώπισαν χρηματοοικονομικές δυσκολίες και δεν κατάφεραν να ανταποκριθούν στις οικονομικές τους δεσμεύσεις (περίπου 486 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες, ή 2 920 918,83 ευρώ) έναντι της Semilla SA που προέκυψαν από την πώληση. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Semilla SA αποφάσισε να καταγγείλει τη σύμβαση πώλησης και να ανακτήσει τη συμμετοχή της στην AGAMA SA, γεγονός που προκάλεσε οικονομική απώλεια 91 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (546 921,02 ευρώ). Η απώλεια αυτή θα ήταν πολύ μεγαλύτερη εάν δεν καταγγέλλονταν η σύμβαση. Η συμπεριφορά αυτή, που επεδίωκε να μειώσει στο ελάχιστο τη ζημία για το κράτος, ανταποκρίνεται στη συμπεριφορά ενός ιδιώτη επενδυτή ο οποίος μπροστά σε εξωτερικές δυσκολίες επιλέγει την εναλλακτική λύση με το μικρότερο κόστος.

(48) Μετά την ανάκτηση της AGAMA SA από το κράτος και λόγω της άκαρπης πώλησης, η επιχείρηση αυτή αντιμετώπισε χρηματοοικονομικές δυσκολίες και για το λόγο αυτό εκπονήθηκε και εφαρμόστηκε ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης, προκειμένου να αναδιαρθρωθεί η διαχείριση και παραγωγή με στόχο να μειωθεί και να εκσυγχρονισθεί.

(49) Στο πλαίσιο αυτό αποφασίστηκε η πραγματοποίηση εισαγωγής κεφαλαίου 548 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 293 546,33 ευρώ). Το κράτος εισέφερε 213 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (1 280 155,78 ευρώ) και για το υπόλοιπο ποσό (335 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες, ή 2 013 390,55 ευρώ) έγινε δεκτή η μετατροπή σε ίδιο κεφάλαιο ενός χρέους που είχε συνάψει η AGAMA SA έναντι της Semilla SA για την εξόφληση των χρεών προς τους γαλακτοπαραγωγούς, ύψους περίπου 272 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 634 752,9 ευρώ) και έναντι των

χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ύψους περίπου 176 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 057 781,30 ευρώ), μετά από τις καταγγελίες των δανειστών. Ωστόσο, δεδομένου ότι η Επιτροπή θεωρεί πως το στοιχείο ενίσχυσης των δανείων που χορηγήθηκαν στην AGAMA SA το 1990 ήταν το 100 % του ποσού, η μετατροπή αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί νέα ενίσχυση.

(50) Οι μέτοχοι της AGAMA SA εκτός του κράτους (περίπου 3 %) συμμετείχαν επίσης στην παροχή κεφαλαίου στην ίδια αναλογία με το κράτος όσον αφορά τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της επιχείρησης (περίπου 16 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες, ή 96 161,94 ευρώ). Αυτή η παροχή κεφαλαίου πραγματοποιήθηκε με πρόθεση να εξυγιανθεί η επιχείρηση προκειμένου να μεταπωληθεί στον ιδιωτικό τομέα επιτυγχάνοντας ικανοποιητική απόδοση.

(51) Η συμμετοχή όλων των ιδιωτικών μετόχων της επιχείρησης στην παροχή κεφαλαίου, με τους ίδιους όρους με το κράτος, θα μπορούσε να δικαιολογήσει το γεγονός ότι θεωρήθηκε πως η συμπεριφορά του κράτους υπήρξε αντίστοιχη της συμπεριφοράς ενός ιδιώτη επενδυτή. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την περιορισμένη συμμετοχή ιδιωτών μετόχων, η παροχή κεφαλαίου του κράτους προς την επιχείρηση θα μπορούσε να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση και θα έπρεπε να αξιολογηθεί ως τέτοια.

(52) Η κυβέρνηση των Βαλεαρίδων Νήσων χορήγησε εγγύηση για ένα δάνειο 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 005 060,52 ευρώ) που παραχώρησε ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός La CAIXA ([5]) στην AGAMA SA τον Ιούνιο του 1994, και το οποίο αποπληρώθηκε το Μάρτιο του 1998. Η εγγύηση αυτή αποτελεί κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Πράγματι, σε μια επιστολή προς τα κράτη μέλη, SG(89) D/4328 της 5ης Απριλίου 1989 ([6]), η Επιτροπή είχε διευκρινίσει ότι όλες οι εγγυήσεις που παραχωρούνται από το κράτος υπάγονται επίσης στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 87 της συνθήκης.

(53) Στην εν λόγω επιστολή, η Επιτροπή επεσήμαινε επίσης ότι θα αποδέχεται τις εγγυήσεις μόνο εάν η ρευστοποίησή τους εξαρτάται συμβατικά από ειδικούς όρους που θα έφταναν μέχρι την υποχρεωτική κήρυξη σε πτώχευση της δικαιούχου επιχείρησης ή μια ανάλογη διαδικασία. Ως προς αυτό, η κυβέρνηση των Βαλεαρίδων Νήσων δέχτηκε να ανακτήσει από την AGAMA SA τα καλυπτόμενα από την εγγύησή της ποσά σε περίπτωση εκτέλεσης της εγγύησης. Κατά συνέπεια, μπορεί να θεωρηθεί ότι επληρούτο η απαίτηση αυτή.

Αναβολή της πληρωμής των εισφορών που παραχώρησε το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων

(54) Εξάλλου, η AGAMA SA εξασφάλισε αναβολή της πληρωμής των εισφορών της προς το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων. Για την αναβολή αυτή καταβλήθηκαν οι νόμιμοι τόκοι και το χρέος αποπληρώθηκε σε 60 μηνιαίες δόσεις τον Ιούνιο του 1999.

(55) Σύμφωνα με το γενικό νόμο περί κοινωνικών ασφαλίσεων, είναι δυνατή η παραχώρηση αναβολών ή τμηματικής καταβολής των χρεών για τις εισφορές προς το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων ή για προσαυξήσεις επ' αυτών. Στα χρέη που έχουν λάβει αναβολή πληρωμής προστίθενται προσαυξήσεις υπερημερίας.

(56) Το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων έχει τη δυνατότητα να παραχωρεί σταδιακή ή τμηματική καταβολή των χρεών για τις εισφορές προς αυτό. Το ταμείο ενεργεί ως δημόσιος δανειστής που, όπως και ένας ιδιώτης δανειστής, επιχειρεί να ανακτήσει τα ποσά που του οφείλουν και επομένως συνάπτει συμφωνίες με τον οφειλέτη, βάσει των οποίων καθορίζεται σταδιακή ή τμηματική αποπληρωμή των συσσωρευμένων χρεών για να διευκολυνθεί η αποπληρωμή τους. Οι τόκοι που εφαρμόζονται κανονικά σε αυτού του είδους τα χρέη είναι οι τόκοι που αποσκοπούν να επανορθώσουν τη ζημία που υπέστη ο δανειστής λόγω καθυστέρησης της εκτέλεσης, εκ μέρους του οφειλέτη, της υποχρέωσής του να αποπληρώσει το χρέος, δηλαδή οι τόκοι υπερημερίας [βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 29ης Απριλίου 1999, στην υπόθεση C-342/96, Ισπανία κατά της Επιτροπής ([7])].

(57) Σύμφωνα με την ενημέρωση που παρείχαν οι ισπανικές αρχές, η αναβολή ή η τμηματική πληρωμή των χρεών προς το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων παραχωρείται πάντοτε όταν οι οφειλέτες τη ζητούν εκ των προτέρων, εφόσον η οικονομική τους κατάσταση δεν τους επιτρέπει να πληρώσουν τα χρέη τους και πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία. Παραχωρούνται παρόμοιοι όροι σε οποιαδήποτε επιχείρηση η οποία αντιμετωπίζει ταμειακές δυσκολίες. Το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων αποδέχεται τις λύσεις αυτές προς όφελός του, για να εξασφαλίσει την ανάκτηση των οφειλών προς αυτό.

(58) Ασφαλώς, οι ευκολίες πληρωμής των εισφορών προς το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων που παραχωρούνται σε μια επιχείρηση με διακριτική ευχέρεια από τον οργανισμό που είναι επιφορτισμένος με την είσπραξή τους αποτελούν κρατική ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, εάν, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία του οικονομικού οφέλους που παραχωρείται με τον τρόπο αυτό, η επιχείρηση δεν θα μπορούσε να αποσπάσει ανάλογες διευκολύνσεις από έναν ιδιώτη πιστωτή ο οποίος θα βρισκόταν ως προς αυτή στην ίδια κατάσταση με τον οργανισμό που είναι υπεύθυνος για την είσπραξη [βλέπε απόφαση του δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 1999, στην υπόθεση C256/97, Déménagements-Manutention Transport SA ([8])].

(59) Ωστόσο, η Επιτροπή μπόρεσε να διαπιστώσει ότι η συμπεριφορά του ταμείου κοινωνικών ασφαλίσεων του επέτρεψε να ανακτήσει το σύνολο της προς αυτό οφειλής, με τον προσδιορισμού τακτών διαστημάτων πληρωμής, συν τους νόμιμους τόκους, εφόσον το χρέος αποπληρώθηκε στο σύνολό του τον Ιούνιο του 1999.

(60) Επομένως, το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων υιοθέτησε μια συμπεριφορά παρόμοια με τη συμπεριφορά ενός ιδιώτη επενδυτή που ενεργεί με σκοπό την ανάκτηση του χρέους. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η αναβολή της πληρωμής του χρέους της AGAMA SA προς το ταμείο και η επιβολή για την εν λόγω αναβολή νόμιμων τόκων δεν αποτελεί, στην υπό εξέταση υπόθεση, κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

([5]) Ανεξαρτήτως της φύσης του δανείου της CAIXA.
([6]) Η επιστολή προς τα κράτη μέλη SG(89) D/4327, της 5ης Απριλίου 1989, αντικαταστάθηκε στη συνέχεια από την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται υπό μορφή εγγύησης (ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14).
([7]) Συλλογή 1999, σ. I-2459.
([8]) Συλλογή 1999 σ. I-3913.

Ενδεχόμενες εξαιρέσεις στο πλαίσιο του άρθρου 87 της συνθήκης

(61) Εν πάση περιπτώσει, υπάρχουν εξαιρέσεις όσον αφορά την αρχή της μη συμβατότητας που αναφέρεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

(62) Το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) ορίζει ότι μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις που προορίζονται να διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών τομέων, εφόσον δεν μεταβάλλουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

(63) Το καθεστώς της υπό εξέταση ενίσχυσης πρέπει να αξιολογηθεί ακριβώς στο πλαίσιο της διάταξης αυτής.

Αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν

Κανόνες που εφαρμόζονται στην αξιολόγηση των ενισχύσεων

(64) Οι κρατικές παρεμβάσεις υπέρ της AGAMA SA κατά την πρώτη περίοδο υπό μορφή παροχής κεφαλαίου, ανάληψης του χρέους της AGAMA SA και απόκτησης μετοχών και, κατά την δεύτερη περίοδο, υπό μορφήν παροχής κεφαλαίου και εγγυήσεων, αποτελούν κρατική ενίσχυση. Επομένως η Επιτροπή εξέτασε τη συμβατότητά τους με τα κριτήριά της για αυτού του είδους τις ενισχύσεις.

(65) Οι κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων που βρίσκονται σε κρίση ([9]), οι οποίες ισχύουν από την 9η Οκτωβρίου 1999, ορίζουν στην παράγραφο 101 ότι η Επιτροπή θα εξετάζει τη συμβατότητα με την κοινή αγορά κάθε ενίσχυσης που προορίζεται για τη διάσωση και αναδιάρθρωση και η οποία χορηγείται κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που ισχύουν τη στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης.

(66) Πριν από αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, οι κανόνες που εφαρμόζονταν περιλαμβάνονταν στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων σε κρίση ([10]), οι οποίες ίσχυαν από την ημερομηνία της δημοσίευσής τους στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, που είναι η 23η Δεκεμβρίου 1994. Η Επιτροπή, στην επιστολή της τής 16ης Μαΐου 1997, αναφερόταν σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, λαμβάνοντας υπόψη ότι ίσχυαν εκείνη τη στιγμή και ότι, ελλείψει απάντησης εκ μέρους των ισπανικών αρχών την εν λόγω ημερομηνία, η Επιτροπή δεν γνώριζε όλες τις κρατικές ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί στην AGAMA SA, ούτε το ποσό τους, ούτε την ημερομηνία παραχώρησης.

(67) Ωστόσο, όλες οι ενισχύσεις που έλαβε η AGAMA SA είχαν παραχωρηθεί πριν από την ημερομηνία εκείνη. Τη στιγμή που παραχωρήθηκαν, η Επιτροπή εφάρμοζε κατ' αναλογία ([11]) στο γεωργικό τομέα τις αρχές που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 228 της όγδοης έκθεσης για την πολιτική του ανταγωνισμού ([12]), που είναι οι ακόλουθες: η ενίσχυση πρέπει να εξαρτάται άμεσα από την εφαρμογή ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης ή μεταστροφής της δραστηριότητας το οποίο θα επιτρέπει πραγματικά να αποκατασταθεί μακροπρόθεσμα η ανταγωνιστικότητα της εν λόγω παραγωγής και το ύψος της πρέπει να περιορίζεται στο ποσό που είναι αυστηρώς απαραίτητο για να διασφαλιστεί η ισορροπία της επιχείρησης κατά τη μεταβατική περίοδο που παρεμβάλλεται αναπόφευκτα προτού ένα πρόγραμμα αποφέρει αποτελέσματα, γεγονός που αντιστοιχεί σε μια σαφώς καθορισμένη διάρκεια.

(68) Η αρχή της «μοναδικής ενίσχυσης» («πρώτη και μοναδική φορά») δεν υπήρχε τότε. Επομένως η Επιτροπή μπορεί να αξιολογήσει χωριστά τις δύο κρατικές παρεμβάσεις υπέρ της AGAMA SA. Επιπλέον, πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι χρηματοοικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπισαν η Granjas Braut SA και η Granjas Son Seat SAT καθώς και η αδυναμία τους να ολοκληρώσουν την αγορά της AGAMA SA δεν μπορούν να αποδοθούν στην AGAMA SA, ούτε αυτή θα μπορούσε να τις προβλέψει με ευκολία.

Αξιολόγηση των ενισχύσεων

(69) Όσον αφορά την πρώτη κρατική παρέμβαση υπέρ της AGAMA SA, μια εξωτερική εταιρεία συμβούλων πραγματοποίησε μία μελέτη σκοπιμότητας στην οποία εξετάστηκαν τα μέτρα που έπρεπε να εφαρμοστούν και συγκεκριμένα η ουσιαστική μείωση του προσωπικού, η διαπραγμάτευση του χρέους της επιχείρησης με τους δανειστές, η οποία κατέληξε σε μια σημαντική ακύρωση των χρεών της και η εισαγωγή κρατικού κεφαλαίου στην επιχείρηση. Τα μέτρα αυτά τέθηκαν σε εφαρμογή και χάρη σε αυτά η επιχείρηση μπόρεσε να ανακτήσει τη βιωσιμότητά της και να πωληθεί σε διάστημα 20 μηνών σε τιμή ανώτερη από την κρατική παρέμβαση. Για όλους αυτούς τους λόγους, μπορεί να θεωρηθεί ότι άρχισε μία διαδικασία αναδιάρθρωσης.

(70) Η κρατική παρέμβαση δεν προκάλεσε οικονομικό κόστος στο κράτος αλλά, αντίθετα, κέρδος 71 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (426 718,59 ευρώ). Στην πραγματικότητα, η συμμετοχή του κράτους στην AGAMA SA η οποία πωλήθηκε αργότερα στην τιμή των 677 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (4 068 851,65 ευρώ), ήταν συνολικά 663 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 984 710,25 ευρώ), δηλαδή 606 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 642 133,35 ευρώ) συν τους τόκους, που αναλύονται ως εξής: δάνεια 176 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 057 781,30 ευρώ) τα οποία διατέθηκαν για την αποπληρωμή των χρεών που είχε συνάψει η επιχείρηση με τους ιδιωτικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, και 272 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (1 634 752,92 ευρώ) που διατέθηκαν για την αποπληρωμή των χρεών που είχε συνάψει η επιχείρηση με τους γαλακτοπαραγωγούς, και η παροχή κεφαλαίου ύψους 146 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (877 477,67 ευρώ) για το τρέχον ταμειακό διαθέσιμο της AGAMA SA. Επιπλέον 11 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (66 111,33 ευρώ) για την αγορά μετοχών και ένα εκατομμύριο ισπανικές πεσέτες (6 010,12 ευρώ) για το δικαίωμα αγοράς. Ακόμη και εάν θεωρηθεί ότι το στοιχείο της ενίσχυσης σε κάθε ένα από τα δάνεια είναι της τάξης του 100 % του ποσού του, μαζί με την παροχή κεφαλαίου (δεδομένης της δύσκολης κατάστασης της AGAMA SA τη στιγμή που χορηγήθηκαν), το συνολικό ποσό ανέρχεται σε 594 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 570 011,90 ευρώ).

([9]) ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.
([10]) ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12.
([11]) Προηγούμενα: αποφάσεις 93/133/ΕΟΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 55 της 6.3.1993, σ. 54), την οποία επιβεβαίωσε η απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, στην υπόθεση C-42/93, Ισπανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-4175), και 94/343/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 154 της 21.6.1994, σ. 37).
([12]) Δίκαιο του ανταγωνισμού στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, τόμος ΙΙ: κανονισμοί που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις (κατάσταση το Δεκέμβριο 1989), σ. 153.

(71) Για όλους αυτούς τους λόγους, οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην AGAMA SA κατά την πρώτη κρατική παρέμβαση πληρούν τα κριτήρια της Επιτροπής που εφαρμόζονται σε αυτού του είδους τις ενισχύσεις τη στιγμή που χορηγήθηκαν.

(72) Όσον φορά τη δεύτερη κρατική παρέμβαση, το σχέδιο αναδιάρθρωσης το οποίο εφαρμόστηκε επέτρεψε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της επιχείρησης σε λογικό διάστημα. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι το 1996 πραγματοποίησε ορισμένα περιορισμένα κέρδη, τα οποία ανήλθαν σε 173 097 000 ισπανικές πεσέτες (1 040 333,92 ευρώ) το 1998, και διότι διάφοροι ιδιώτες επενδυτές ενδιαφέρθηκαν για την αγορά της επιχείρησης και τελικά η επιχείρηση πωλήθηκε με βάση την καλύτερη προσφορά του ιδιωτικού τομέα στο τέλος του 1996. Η πώληση πραγματοποιήθηκε με δημόσιο ανοιχτό διαγωνισμό και επομένως δεν περιέχει κανένα στοιχείο κρατικής ενίσχυσης.

(73) Αφετέρου, το ποσό της ενίσχυσης περιορίστηκε στο ποσό που ήταν αυστηρώς απαραίτητο για να διασφαλιστεί η ισορροπία της επιχείρησης, όπως αποδεικνύει ο ισολογισμός της, και η ενίσχυση ήταν ανάλογη του κόστους και των ωφελειών της αναδιάρθρωσης. Επιπλέον, δεν χρησιμοποιήθηκε για τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων που δεν προορίζονταν για την αναδιάρθρωση ή για την υπερβολική μείωση των χρηματοοικονομικών δαπανών της επιχείρησης.

(74) Το κράτος συνέβαλε στο σχέδιο αναδιάρθωσης με την παροχή εγγύησης για ένα δάνειο 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 005 060,52 ευρώ) το οποίο έλαβε η επιχείρηση, όπως επίσης και με την παροχή κεφαλαίου 213 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 280 155,78 ευρώ) με την ιδιότητα του μετόχου της επιχείρησης. Ένα μέρος της παροχής κεφαλαίου αποτελούσε η μετατροπή σε ίδιο κεφάλαιο ενός χρέους 335 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (2 013 390,55 ευρώ). Ωστόσο, εφόσον η Επιτροπή θεωρεί ότι το στοιχείο ενίσχυσης των δανείων που χορηγήθηκαν στην AGAMA SA το 1990 ήταν το 100 % του ποσού, η μετατροπή αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί νέα ενίσχυση.

(75) Από την πλευρά της, εκτός από τις συνεισφορές των ιδιωτών μετόχων (16 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες), η ίδια η επιχείρηση συνέβαλε στο σχέδιο αναδιάρθρωσης με δύο δάνεια που έλαβε από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ενα δάνειο ύψους 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (3 005 060,52 ευρώ) διέθετε την εγγύηση του κράτους, ενώ το άλλο δάνειο ύψους 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 803 036,31 ευρώ) δεν διέθετε την εν λόγω εγγύηση. Η επιχείρηση αποπλήρωσε και τα δύο δάνεια το Μάρτιο του 1998 και τον Ιούνιο του 1999 αντίστοιχα.

(76) Οι δαπάνες της αναδιάρθρωσης της AGAMA SA οφείλονται βασικά στην καταβολή αποζημιώσεων στους εργαζόμενους, ύψους 205 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (1 232 074,81 ευρώ), και στην αποκατάσταση του τρέχοντας ταμειακού διαθεσίμου με την πληρωμή των χρεών που είχε συνάψει ο προηγούμενος ιδιοκτήτης (Granjas Braut SA και Granjas son Seat SAT) προτού το κράτος αναλάβει την επιχείρηση, χρέη που ανέρχονταν σε 580 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (3 485 870,21 ευρώ).

(77) Επομένως, η Επιτροπή φρονεί ότι η συνολική αξία των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην AGAMA SA, συγκρινόμενη με το κόστος της αναδιάρθρωσης, επιτρέπει να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση ήταν ανάλογη του κόστους της αναδιάρθρωσης και ότι η επιχείρηση συνέβαλε κατάλληλα στην αναδιάρθρωσή της.

(78) Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην AGAMA SA κατά τη δεύτερη κρατική παρέμβαση πληρούν επίσης τα κριτήρια της Επιτροπής που εφαρμόζονταν σε αυτού του είδους τις ενισχύσεις τη στιγμή που χορηγήθηκαν.

(79) Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη πως ο νησιωτικός χαρακτήρας δεν επιτρέπει τη μεταφορά γάλακτος στις όμορες περιοχές με ανταγωνιστικές τιμές, οι κρατικές παρεμβάσεις προς την AGAMA SA ωφέλησαν επίσης τους παραγωγούς γάλακτος παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη μεταποίηση και την εμπορία του προϊόντος τους. Επίσης, δεδομένου ότι πρόκειται για νησί, η παραγωγή γάλακτος της επιχείρησης διαθέτει πάντα μια αγορά για την πώληση των προϊόντων της, στο περιθώριο της οποίας ο τομέας παρουσιάζει ένα πλεόνασμα δυναμικού.

(80) Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι, παρόλο που τη στιγμή κατά την οποία χορηγήθηκαν οι ενισχύσεις αυτές τα ισχύοντα κριτήρια της Επιτροπής δεν υποχρέωναν την AGAMA SA να υιοθετήσει μέτρα για να μειώσει, στο μέτρο του δυνατού, τις αρνητικές συνέπειες που οι ενισχύσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν για τους ανταγωνιστές της, η επιχείρηση συνέβαλε σε αυτό με μια δραστική μείωση του παραγωγικού δυναμικού της (κατά 30 %) και του αριθμού των εργαζομένων (από 244 σε 51). Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασαν οι ισπανικές αρχές, η AGAMA SA δεν πώλησε τα προϊόντα της σε τιμή κατώτερη από το κόστος παραγωγής τους.

V. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

(81) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Ισπανία χορήγησε παράνομα τις εν λόγω ενισχύσεις, κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονταν για την αναδιάρθρωση της AGAMA SA ανταποκρίνονταν στα κριτήρια της Επιτροπής που εφαρμόζονται σε αυτού του είδους τις ενισχύσεις τη στιγμή κατά την οποία χορηγήθηκαν και επομένως μπορούν να υπαχθούν στην εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, εφόσον επρόκειτο για μέτρα που προορίζονταν να διευκολύνουν την ανάπτυξη του τομέα που έχει πληγεί χωρίς να μεταβάλουν τους όρους των εμπορικών συναλλαγών κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από την Ισπανία στην επιχείρηση Asociación General Agraria Mallorquina SA είναι συμβατές με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Αποδέκτης της παρούσας απόφασης είναι το Βασίλειο της Ισπανίας.

Βρυξέλλες, 16 Μαΐου 2000.

Για την Επιτροπή

Franz FISCHLER

Μέλος της Επιτροπής